

Julkilausuma Ruotsin vakoilulaista

Kansalaisoikeudet ovat perinteisesti olleet Pohjoismaissa arvostettuja. Näistä kansalaisoikeuksista yksi tärkeimmistä on viestintäsalaisuus. Maassamme on seurattu huolestuneina kansalaisoikeuksien loukkauksia esimerkiksi Venäjällä, Kiinassa ja Pohjois-Koreassa. Samaan aikaan valitettavan vähälle huomiolle ovat kuitenkin jääneet ongelmat vakaassa pohjoismaisessa demokratiassa, Ruotsissa. Huomenna, 1. tammikuuta 2009 voimaantuleva ns. FRA-laki sallii Ruotsin valtion alaisen FRA:n (Försvarets radioanstalt, Puolustusvoimien radiolaitos) vakoilla kaikkea maan rajat ylittävää tietoliikennettä.

FRA-laki vaikuttaa huomattavasti myös suomalaisten viestintäsalaisuuteen. Paitsi että lain piiriin kuuluvat kaikki Suomen ja Ruotsin väliset tietoliikenneyhteydet, vaikutukset ulottuvat huomattavasti tätä laajemmalle. Valtaosa Suomen ja kolmansien maiden välisistä puhelin- ja internet-yhteyksistä kulkee Ruotsin kautta. Tietoliikennealan kansainvälistymisen myötä myös yhä useammat suomalaisten väliset yhteydet kiertävät Ruotsin kautta.

Lakia voimaan ajaneet kansanedustajat ovat Ruotsissa saaneet osakseen voimakasta kritiikkiä. Länsinaapurissamme niin kansa kuin mediakin ovat toistuvasti nostaneet esille lain ongelmia sekä poliitikkojen etäännyttäminen tämän päivän tietoyhteiskunnasta. Jos Ruotsiin tai Ruotsista lähetetyt kirjeet saapuisivat vastaanottajilleen auki revittyinä ja kiinni teipattuina, seuraisi vastalauseiden myrsky. Yhtä tuomittavaa vastaanavainlainen toiminta on sähköpostin ja puheluiden kohdalla, vaikka vastaanottaja ei voisikaan sitä huomata.

Tietoverkoissa välitetään monia henkilökohtaisia tietoja, jotka väärin ihmisten käsissä aiheuttaisivat suuria vahinkoja. Luottamuksellisuus on luonnollinen edellytys etenkin vaikeista asioista puhumiseen. Vaikka luottaisimmekin tällä hetkellä Ruotsin valtion ja FRA:n hyvántahtoisuuteen vakoilemalla saamiensa arkaluontoisten tietojen käsittelyssä, voimmeko luottaa siihen tulevaisuudessa? Voimmeko luottaa siihen, ettei DDR toistu meidän naapurissamme?

Vaikka olemme erittäin huolestuneita FRA-laista yksityisyyden suojan kannalta, vaikuttaa vakoilulaki myös tiedonkäsittelyn ja talouden kehitykseen. Monet suuret yritykset ja yhdistykset tiedostavat sen, etteivät ne voi säilyttää luottamuksellista tietoa Suomessa, sillä kaikki tieto kulkee Ruotsin kautta. Monet huomattavat yritykset, kuten Google, ovat jo ilmoittaneet lain häiritsevän heidän toimintaansa jopa siinä määrin, ettei sitä voida harjoittaa lain alaisuudessa. Laki vaikeuttaa myös suomalaisten, kansainvälisesti toimivien yritysten toimintaa.

Me allekirjoittaneet haluamme tuoda FRA-lain ja sen seuraukset suomalaiseen poliittiseen keskusteluun. Vuosikymmenet Ruotsi oli meille suomalaisille ikkuna vapaaseen Eurooppaan. Olemme surullisia siitä, että tämä aika alkaa olla ohi.

Helsingissä, 31. joulukuuta 2008

Proklamation om Sveriges spionerilag

Medborgarrättigheter har traditionellt njutit djup respekt i Norden. Av dessa är kommunikationshemligheten en av de mest betydande. I vårt land har vi med oro bevittnat medborgarrättighetssituationen i t.ex. Ryssland, Kina och Nordkorea, men vi har förbisett den problematiska utvecklingen i vårt nordiska grannland, det stabila och demokratiska Sverige. Den s.k. FRA-lagen som träder i kraft imorgon, den 1. januari 2009, tillåter en institution under Sveriges försvarsmakter, FRA (Försvarets Radioanstalt), att spionera på all rikets gränser passerande kommunikation.

FRA-lagen påverkar drastiskt även finländarnas kommunikationshemlighet. Förutom att lagen gäller alla förbindelser mellan Finland och Sverige, är konsekvenserna mycket mer omfattande än

så. Huvuddelen av telefon- och internettrafiken mellan Finland och andra länder går via Sverige. Telekommunikationsbranschens globalisering har även lett till att en ständigt växande andel av trafik mellan finländare passerar genom Sverige.

Riksdagsledamöterna i Sverige som drivit igenom lagen har fått ta del av hård kritik. I vår västra granne har både folk och media upprepat lyft fram problemen i lagen samt politikernas distansiering från dagens informationssamhälle. Om vanliga brev som sändts till eller från Sverige revs upp och återslötts med tejp innan de nådde deras avsedda mottagare, skulle det väcka en storm av protester. Denna verksamhet är lika fördömlig när den gäller e-post och telefoni, även om mottagaren aldrig får veta om avlyssningen.

I datanät befodras stora mängder personlig information, som i fel händer kan ge upphov till stor skada. Konfidentialitet är en förutsättning för diskussion om svåra ämnen. Fastän vi för tillfället har tillit för svenska statens och FRA's välvilja i behandling av omtåliga uppgifter som samlats genom spionage, bör vi fråga om vi kan lita på den i framtiden. Kan vi lita på att ett DDR inte upprepas i vår granne?

Trots vår oro om FRA-lagens inverkan på privatlivet skydd, påverkar spioneringslagen även utvecklingen av databehandling och ekonomin. Flera stora företag och föreningar har insett att de inte kan förvara konfidentiell information i Finland, eftersom all information passerar via Sverige. Ett flertal betydelsefulla företag, såsom Google, har redan anmält att lagen stör deras företagsverksamhet i den grad, att den inte kan fortsätta under inverkan av denna lag. Lagen stör även finländska företag, som agerar på en internationell marknad.

Vi undertecknade vill ta upp FRA-lagen och dess konsekvenser i den finländska politiska diskussionen. I årtionden var Sverige ett fönster till ett fritt Europa för oss finländare. Vi uttrycker vår sorg över att denna tid börjar vara förbi.

I Helsingfors, den 31 december 2008

Pasi Palmulehto, varapuheenjohtaja/ viceordförande
Piraattipuolue ry

Oula Lintula, puheenjohtaja/ ordförande
Sananvapauden puolesta ry

Kyuu Eturautti, puheenjohtaja/ ordförande
Säätöyhteisö B2 ry

Juha Iso-Aho, puheenjohtaja/ ordförande
Keskustan opiskelijaliitto ry